

РЕПУБЛИКА СРПСКА
В Л А Д А
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ
Сектор за информисање – Биро за односе са јавношћу

Трг Републике Српске 1; Бања Лука; Телефон: 051/339-590; 051/339-591; Факс: 051/339-668
www.vladars.net; E-mail: media@biro.vladars.net

Република Српска остаје предвиђена за референдум

Република Српска је разочарана што се новом одлуком Уставног суда о БиХ о референдуму наставља образац већинског одлучивања према политици, а не правном меритуму. Република Српска и даље је увјерена да је референдум о Дану Републике потпуно у складу са важећим законима, као и са провођењем раније одлуке Уставног суда о Закону о празницима.

Референдум је у потпуности у складу са позитивним прописима

Дана 15. јула 2016. године, Народна скупштина Републике Српске изгласала је, на основу Закона о референдуму и грађанским иницијативама Републике Српске из 2010. године, референдум, на ком ће се од грађана Републике Српске затражити мишљење о томе да ли 9. јануар треба и даље да се слави као Дан Републике. Устав Републике Српске конкретно говори о референдуму у члановима 70. и 77. Венецијанска комисија Савјета Европе детаљно је анализирала усклађеност Устава Републике Српске са Уставом БиХ¹ и ниједном није приговорила на одредбу Устава Републике Српске о референдуму. Закон о референдуму Републике Српске из 2010. године израђен је у свјетлу Кодекса добре праксе Венецијанске комисије² и Препорука Министарског комитета Савјета Европе државама чланицама о учешћу грађана у јавном животу на локалном нивоу.³

Одлука Уставног суда из новембра 2015. године не може се тумачити као забрана Републици Српској да обиљежава дан свог настанка

Одлука Уставног суда из новембра 2015. године не може се тумачити као забрана Републици Српској да обиљежава 9. јануар као годишњицу свог оснивања. Таквим тумачењем, неуставним би се учинио све и један јавни празник у Републици Српској и ФБиХ или би оно значило увођење етничке дискриминације Срба.

Ако би се одлука Уставног суда тумачила као забрана обиљежавања 9. јануара само зато што се поклапа са православним празником Светим Стефаном, онда би то захтијевало да сви

¹ Видјети, нпр. Венецијанска комисија, Усклађеност Устава Републике Српске са Уставом Босне и Херцеговине након усвајања Амандмана LIV – LXV од стране Народне скупштине Републике Српске, меморандум Секретаријата на основу мишљења Комисије у документу бр. CDL(96)56, финална верзија.

² CDI AD 2007-2008.

³ Преп (2001) 19; Меморандум Јасне Бркић, министра за економске послове и регионалну сарадњу Републике Српске Зорану Липовцу, министру управе и локалне самоуправе Републике Српске, 21. јануар 2010. године.

јавни празници којима се обиљежавају вјерски празници - или сви они који падају на дан вјерског празника - буду забрањени. Пошто је сваки дан неки католички и православни празник, забрана би се односила на све празнике, укључујући и секуларне.

Ако би се одлука Уставног суда тумачила као забрана обиљежавања Дана Републике Српске зато што се, наводно, фаворизује један народ у односу на друге, то би онда сигурно значило обавезну забрану обиљежавања 1. марта, који се у Федерацији прославља као "дан независности". Федерални празник 1. март представља годишњицу референдума одржаног 1992. године, на ком су Бошњаци и Хрвати изгласали једнострано отцјепљење Босне и Херцеговине од Југославије. Срби су се снажно противили одржавању референдума и у њему нису ни учествовали. Срби сматрају 1. март годишњицом незаконитог референдума који је Србе из Босне и Херцеговине отргнуо од њихове отаџбине, Југославије, и довео до рата. Федерални празник 1. март "фаворизује" Бошњаке и Хрвате барем онолико колико 9. јануар, празник Републике Српске, "фаворизује" Србе.

Напад на Дан Републике заснован је искључиво на политици

Оспоравање Дана Републике од стране СДА је очигледно политички покушај да се понизи Република Српска и произведе криза. Република Српска слави Дан Републике већ 20 година, као што кантони са бошњачком већином славе празнике од посебног значаја за Бошњаке, а кантони са хрватском већином славе празнике од посебног значаја за Хрвате. Ниједан такав празник никоме не наноси штету, нити повређује било чија уставна права. Међутим, СДА је издвојила само један дан - Дан Републике Српске, који сада правно оспорава игноришући хрватске и бошњачке празнике.

Дугогодишњи образац политичког одлучивања Уставног суда

Одлука Уставног суда о референдуму слиједи дугогодишњи образац дјеловања Суд као политичког инструмента СДА и високог представника у настојањима да подрију Републику Српску и централизују власт у Сарајеву. Америчка невладина организације Дом слободе (Freedom House) недавно је објавила да је одлука Суда о Дану Републике из 2015. године "примјер политизације правосуђа".⁴ Двојица судија Уставног суда из реда Бошњака, који су бивши функционери СДА (генерални секретар и потпредсједник) гласају досљедно и у складу са политичким интересима СДА, а не према правном меритуму предмета. Стране судије гласају у складу са жељама високог представника, које су обично усклађене са намјерама СДА. Један судија из Аустрије, који је радио у Уставном суду, признао је да је постојао "прећутан договор између Суда и високог представника . . .".⁵

Политичка природа Суда управо је разлог због којег велики број његових одлука никада није спроведен. Од 2004. године, институције нису спровеле 91 одлуку Уставног суда.⁶ Најочигледнији примјер је одлука Уставног суда из 2010. године којом је изборни систем за град Мостар проглашен неуставним, а која тек треба да се спроведе.

⁴ Freedom House, *Nations in Transition 2016 (Nacije u tranziciji): Босна и Херцеговина*, стр. 9.

⁵ JOSEPH MARKO, FIVE YEARS OF CONSTITUTIONAL JURISPRUDENCE IN BOSNIA AND HERZEGOVINA, EUROPEAN DIVERSITY AND AUTONOMY PAPERS (јули 2004), стр. 17 и 18 (курзив додат).

⁶ Freedom House, *Nations in Transition 2016 (Nacije u tranziciji): Босна и Херцеговина*, стр. 10.